

Прадукты пчалярства

Воск

Воск з'яўляецца прадуктам васковых залоз рабочых пчол і земляных вosaў. Ён з'яўляецца асноўным будаўнічым матэрыялам для пчаліных сот. На працягу сотняў гадоў, да сярэдзіны 19 ст., людзі выкарыстоўвалі пчаліны воск для вытворчасці васковых свечак, якія лічыліся лепшай крыніцай святла. Да пачатку 19 ст. воск быў адным з асноўных экспартных тавараў нашай краіны. Сёння пчаліны воск таксама выкарыстоўваецца для вытворчасці свечак (у царкоўным ужытку), акрамя таго, ён уваходзіць у склад розных паліровачных паст (для апрацоўкі мэблі, паркета, аўтамабіляў); ён шырока выкарыстоўваецца і для кансервацыі помнікаў гісторыі.

Мёд

У монафлорным (аднаветкавым) мёдзе пераважае нектар нейкага пэўнага віду раслін (напрыклад, адрозніваюць мёд грэчавы, шалфейны, ліпавы, акацыевы і інш.) Монафлорны мёд па гусце адрозніваецца ад поліфлорнага (шматветкавага) мёду, які атрымліваецца з розных відаў раслін, напрыклад, горнага, лугавога і інш. Нектар з кветак – не адзіная сыравіна для вытворчасці мёду. Пчолы вырабляюць вельмі каштоўны мёд з медвяной расы – гэта кроплі салодкага соку, якія з'яўляюцца ў гарачыя дні на лісці і пабегах некаторых раслін. Гэтыя кропелькі адкладаюцца тут тлямі, якія высмоктваюць салодкі сок з раслін, але не могуць цалкам засвоіць яго і вылучаюць лішак на лісце або пабегі ў форме дробных кропелек. Што ж тычыцца экспрэснага лячэбнага мёду, то пры яго атрыманні не абыходзіцца без умяшання чалавека: блізу вулля ставяцца талеркі (кюветы) з цукровым сіропам, узбагачаным адварамі з розных лекавых раслін. Якасць мёду залежыць не толькі ад знешняга выгляду нектара, але таксама і ад наяўнасці ў ім праполісу і пяргі, неабходных для жыцця пчол і вытворчасці мёду. Для таго, каб захаваць водар, смакавыя і харчовыя якасці мёду, яго нельга нагрываць вышэй 55°C або даваць да гарачых напояў, бо у гэтым выпадку ён губляе большую частку вітамінаў і біялагічна актыўных рэчываў, якія змяшчаюцца ў ім, ператвараючыся проста ў заменнік цукру.

Праполіс

Праполіс або пчаліны клей – гэта смалістая маса, якая раствараецца ў спірце, звычайна жоўта-зялёнага або карычневага колеру. Калі пчолы забіваюць унутры вулля якую-небудзь жывёлу (напрыклад, мыш), яны абляпляюць яе спецыяльным клепадобным рэчывам – праполісам, у выніку чаго труп муміфіцыруецца, а пчаліная сям'я пазбаўляецца ад непрыемнага паху ў вуллі і бактэрыяў, якія раскладаюць труп. Таму дадзенаму клепадобнаму рэчыву і была прысвоена назва «праполіс», што ў перакладзе азначае «у абарону народа». Калі на шкло ці кавалак паперы капнуць некалькі кропель праполісу і пакінуць яго высыхаць, то праз некаторы час яны пакрыюцца тонкай плёнкай жоўта-карычневага колеру. Паспрабуйце змыць яе вадой. Што адбываецца з пластом праполісу на шкле і на паперы? У гэтым выглядзе пчаліны клей выкарыстоўваецца чалавекам як натуральны антыбіётых і своеасаблівы эластычны і нерастваральны ў вадзе «пластыр» для лячэння неглыбокіх ран, удараў, апёкаў, укусаў казурак і інш. Праполіс не рэкамендуецца выкарыстоўваць людзям, якія маюць алергію на пчаліныя прадукты.

Пчаліны пылок

Пчаліны пылок, або перга, утвараецца з прыліплых да цела і ножак пчол зерня кветкавага пылку. Пчолы абвальваюць яе ў мёду і нектары, робяць шарыкі, і ў такім відзе збіраюць у «кошык» на сваіх задніх лапках. Пылок багаты бялкамі і вітамінамі, але яго біялагічнае ўздзеянне на чалавека пакуль яшчэ да канца не вывучана.

Пчалінае малачко

Пчалінае малачко з'яўляецца сакрэтам, што выдзяляецца верхнечалюснымі залозамі пчол-карміцелек (нялётаючых пчол ва ўзросце ад 5 да 15 дзён). Яно мае высокую энергетычную каштоўнасць і змяшчае вітаміны і гармоны. Гэтым малачком пчолы-карміцелькі кормяць лічынак працоўных пчол і трутняў у першыя 3-4 дні іх жыцця, а лічынку пчалы-маткі, па-іншаму царыцы, – у першыя 5 дзён, прычым кармленне працягваецца і тады, калі яна ўжо пачынае адкладаць яйкі.

